

EIROPAS PARLAMENTS

2009 - 2014

Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komiteja

2013/0304(COD)

27.11.2013

ATZINUMA PROJEKTS

Sniegusi Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komiteja

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejai

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar kuru attiecībā uz narkotisko vielu definīciju groza Padomes 2004. gada 25. oktobra Pamatlēmumu 2004/757/TI, ar ko paredz minimuma noteikumus par noziedzīgu darbību pazīmēm un sodiem narkotisko vielu nelikumīgas tirdzniecības jomā
(COM(2013)0618 – C7-0271/2013 – 2013/0304(COD))

Atzinumu sagatavoja: *Bogusław Sonik*

PA_Legam

ĪSS PAMATOJUMS

Narkotisko vielu nelikumīga tirdzniecība un narkotisko vielu lietošana Eiropas Savienībā nopietni apdraud gan atsevišķu cilvēku, gan visas sabiedrības veselību un drošību. Lai gan to narkotisko vielu patēriņš, kuras tiek kontrolētas saskaņā ar ANO konvencijām par narkotiskajām vielām (piemēram, kokaīns, ekstazī vai kaņepes), pēdējos gados ir šķietami stabilizējies (kaut arī augstā līmenī), svarīgs jauns uzdevums ir kontrolēt jaunas vielas, kas strauji ienāk tirgū. Savienībā arvien vairāk ir pieejamas jaunas psihoaktīvās vielas, daudzas no kurām izmanto rūpniecībā, bet kuras pēc iedarbības ir līdzīgas kontrolētajām narkotikām un nereti tiek tirgotas kā likumīga alternatīva tām, jo uz šīm jaunajām vielām neattiecas līdzvērtīgi kontroles pasākumi, un šīs jaunās vielas jo īpaši lieto gados jauni cilvēki.

Šo jauno vielu radītie iespējamie riski, tostarp smags kaitējums veselībai un pat lietotāju nāve, ir likuši valstu iestādēm veikt dažādus ierobežojošus pasākumus. Tomēr šādi atsevišķu valstu veikti pasākumi nav pietiekami efektīvi, jo minētās vielas var brīvi pārvietot iekšējā tirgū.

Lai efektīvi ierobežotu šo kaitīgo jauno psihoaktīvo vielu pieejamību, uz tām jāattiecinā tādās pašas krimināltiesību normas kā uz citām nelegālām narkotikām.

Padomes Pamatlēmumā 2004/757/TI ir paredzēta vienota pieeja cīņai pret narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību. Lai nepieļautu, ka dalībvalstu tiesu iestāžu un tiesībsardzības iestāžu sadarbībā rodas problēmas tāpēc, ka attiecīgais nodarījums nav sodāms saskaņā ar pieprasījuma iesniedzējas vai pieprasījuma saņēmējas valsts tiesību aktiem, minētajā pamatlēmumā ir paredzēti kopēji minimuma noteikumi par narkotiku tirdzniecības jomā veiktu nodarījumu definīciju un atbilstošajām sankcijām. Tomēr šie noteikumi neattiecas uz jaunām psihoaktīvām vielām, jo lietojamie produkti visu laiku mainās.

Tādēļ Pamatlēmuma 2004/757/TI piemērošanas joma ir jāpaplašina un jāattiecinā uz jaunām psihoaktīvām vielām, pakļaujot tās kontroles pasākumiem. Tādējādi ar šo priekšlikumu groza Pamatlēmumu 2004/757/TI, paplašinot tā darbības jomu un ietverot tajā psihoaktīvās vielas, kas rada nopietnus draudus veselībai, drošībai un sabiedrībai kopumā.

Šis priekšlikums ir saistīts ar priekšlikumu regulai par jaunām psihoaktīvajām vielām. Abi priekšlikumi ir savstarpēji saistīti, lai nodrošinātu to, ka uz jaunām psihoaktīvajām vielām, kas rada nopietnu veselības, sociālo un drošības apdraudējumu un tāpēc ir pakļautas pastāvīgam tirgus ierobežojumam saskaņā ar minēto regulu, attiektos arī Pamatlēmumā 2004/757/TI noteiktās krimināltiesību normas par narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību.

Tehniski Pamatlēmumu 2004/757/TI groza turpmāk minētajā veidā — pamatlēmumā minētais termins „narkotiskās vielas” turpmāk definējams šādi:

- visas vielas, uz kurām attiecas Apvienoto Nāciju Organizācijas 1961. gada Vienotā konvencija par narkotiskajām vielām (grozīta ar 1972. gada protokolu) un Apvienoto Nāciju Organizācijas 1971. gada Konvencija par psihotropajām vielām;

- visas vielas, kas minētas pielikumā (uzskaitītas psihoaktīvās vielas, kas tiek uzskatītas par narkotiskajām vielām direktīvas priekšlikuma izpratnē);
- jebkura jauna psihoaktīvā viela, kas rada nopietnu veselības, sociālo un drošības apdraudējumu un uz kuru attiecas pastāvīgs tirgus ierobežojums saskaņā ar [Regulas (ES) Nr. .../... par jaunām psihoaktīvajām vielām 13. panta 1. punktu].

Pasākumi attiecībā uz jaunām psihoaktīvajām vielām būtu jāsāk piemērot 12 mēnešus pēc tam, kad stājies spēkā pastāvīgs tirgus ierobežojums (līdzīgs ierosinājums ir priekšlikumā regulai par jaunām psihoaktīvajām vielām).

Ar veselību saistītos jautājumos atzinuma sagatavotājs uzskata — ņemot vērā arvien pieaugošo problēmas mērogu, jauno psihoaktīvo vielu strauji mainīgo raksturu un risku, ka tās tiek pārvietotas iekšējā tirgū, atzinīgi vērtējams priekšlikums grozīt spēkā esošo Padomes Pamatlēmumu 2004/757/TI, lai reaģētu uz aktuālo situāciju.

Plašāka jauno psihoaktīvo vielu lietošana un ar to saistītie arvien biežākie smaga veselības kaitējuma un lietotāju nāves gadījumi dalībvalstīs liek grozīt narkotisko vielu definīciju, kā arī veikt tirgus ierobežošanas pasākumus un paredzēt kriminālatbildību par vielu izplatīšanu, kuras klasificētas kā tādas, kas rada nopietnu risku veselībai, drošībai un sabiedrībai.

Tā kā jaunās psihoaktīvās vielas rada tādu pašu apdraudējumu veselībai kā vielas, kas minētas ANO konvencijā, atzinuma sagatavotājs atzinīgi vērtē jaunās sistēmas ierosināto sankciju samērīgumu.

Attiecībā uz narkotisko vielu definīciju referents uzskata, ka tajā jāiekļauj arī iespējamie maisījumi vai šķīdumi, kuru sastāvā ir viena vai vairākas no uzskaitītajām vielām, jo īpaši ņemot vērā to, cik ātri mainās attiecīgie produkti un cik strauji tirgū parādās jauni, kuru pamatā ir arvien jauni vielu salikumi, turklāt šādā gadījumā gan vielu savstarpējā ietekme, gan arī to ietekme uz lietotāju veselību var mainīties.

GROZĪJUMI

Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteju ņemt vērā šādus grozījumus:

Grozījums Nr. 1

Direktīvas priekšlikums

4. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

(4) Jaunas psihoaktīvās vielas, kas imitē ANO konvencijās iekļauto vielu iedarbību, parādās aizvien biežāk un strauji izplatās

Grozījums

(4) Jaunas psihoaktīvās vielas, kas imitē ANO konvencijās iekļauto vielu iedarbību, parādās aizvien biežāk un strauji izplatās

Savienībā. Kā konstatēts [Regulā (ES) Nr. .../... par jaunām psihoaktīvajām vielām], konkrētas jaunas psihoaktīvās vielas rada nopietnu veselības, sociālo un drošības apdraudējumu. Saskaņā ar minēto regulu var veikt pasākumus, lai aizliegtu ražot, izgatavot, darīt pieejamas tirgū, tostarp importēt Savienībā, transportēt un eksportēt no Savienības jaunas psihoaktīvās vielas, kas rada nopietnu veselības, sociālo un drošības apdraudējumu. Lai efektīvi samazinātu to jauno psihoaktīvo vielu pieejamību, kuras nopietni apdraud atsevišķus indivīdus un sabiedrību, un lai nepieļautu minēto vielu tirdzniecību Savienībā, kā arī noziedzīgu organizāciju iesaistīšanos šādā tirdzniecībā, pastāvīgie tirgus ierobežošanas pasākumi, kas pieņemti saskaņā ar minēto regulu, būtu jāpapildina ar krimināltiesību normām.

Savienībā. Kā konstatēts [Regulā (ES) Nr. .../... par jaunām psihoaktīvajām vielām], konkrētas jaunas psihoaktīvās vielas rada nopietnu veselības, sociālo un drošības apdraudējumu. Saskaņā ar minēto regulu var veikt pasākumus, lai aizliegtu ražot, izgatavot, darīt pieejamas tirgū, tostarp importēt Savienībā, transportēt un eksportēt no Savienības jaunas psihoaktīvās vielas, kas rada nopietnu veselības, sociālo un drošības apdraudējumu. Lai efektīvi samazinātu to jauno psihoaktīvo vielu pieejamību, kuras nopietni apdraud atsevišķus indivīdus un sabiedrību, un lai nepieļautu minēto vielu tirdzniecību Savienībā, kā arī noziedzīgu organizāciju iesaistīšanos šādā tirdzniecībā, pastāvīgie tirgus ierobežošanas pasākumi, kas pieņemti saskaņā ar minēto regulu, būtu jāpapildina ar **atbilstošām** krimināltiesību normām.

Or. en

Grozījums Nr. 2

Direktīvas priekšlikums 5. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(5) Tāpēc Savienības krimināltiesību normas par narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību būtu jāattiecinā uz jaunām psihoaktīvajām vielām, uz kurām attiecas pastāvīgs tirgus ierobežojums saskaņā ar [Regulu (ES) Nr. .../... par jaunām psihoaktīvajām vielām]. Tas palīdzētu arī racionalizēt un precizēt Savienības tiesisko regulējumu, jo viskaitīgākajām jaunām psihoaktīvajām vielām tiktu piemērotas tās pašas krimināltiesību normas, ko piemēro ANO konvencijās iekļautajām vielām. Tāpēc būtu jāgroza narkotisko vielu definīcija, kas iekļauta

Grozījums

(5) Tāpēc Savienības krimināltiesību normas par narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību būtu jāattiecinā uz jaunām psihoaktīvajām vielām, uz kurām attiecas pastāvīgs tirgus ierobežojums saskaņā ar [Regulu (ES) Nr. .../... par jaunām psihoaktīvajām vielām]. Tas palīdzētu arī racionalizēt un precizēt Savienības tiesisko regulējumu, jo viskaitīgākajām jaunām psihoaktīvajām vielām tiktu piemērotas tās pašas krimināltiesību normas, ko piemēro ANO konvencijās iekļautajām vielām. Tāpēc būtu jāgroza narkotisko vielu definīcija, kas iekļauta

Grozījums Nr. 3

Direktīvas priekšlikums

1. pants – 1. punkts

Pamatlēmums 2004/757/TI

1. pants – 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts

(1) pamatlēmuma 1. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

„,narkotiskās vielas”:

- (a) **ir** visas vielas, uz kurām attiecas Apvienoto Nāciju Organizācijas 1961. gada Vienotā konvencija par narkotiskajām vielām (grozīta ar 1972. gada protokolu) un Apvienoto Nāciju Organizācijas 1971. gada Konvencija par psihotropajām vielām;
- (b) visas pielikumā uzskaitītās vielas;
- (c) jebkura jauna psihoaktīvā viela, kas rada nopietnu veselības, sociālo un drošības apdraudējumu un uz kuru attiecas pastāvīgs tirgus ierobežojums saskaņā ar [Regulas (ES) Nr. .../... par jaunām psihoaktīvajām vielām 13. panta 1. punktu];”

Grozījums

(1) pamatlēmuma 1. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

„,narkotiskās vielas” **ir visas turpmāk minētās vielas:**

- (a) visas vielas, uz kurām attiecas Apvienoto Nāciju Organizācijas 1961. gada Vienotā konvencija par narkotiskajām vielām (grozīta ar 1972. gada protokolu) un Apvienoto Nāciju Organizācijas 1971. gada Konvencija par psihotropajām vielām;
- (b) visas pielikumā uzskaitītās vielas;
- (c) jebkura jauna psihoaktīvā viela, kas rada nopietnu veselības, sociālo un drošības apdraudējumu un uz kuru attiecas pastāvīgs tirgus ierobežojums saskaņā ar [Regulas (ES) Nr. .../... par jaunām psihoaktīvajām vielām 13. panta 1. punktu];

(ca) jebkurš maisījums vai šķīdums, kura sastāvā ir viena vai vairākas a), b) un c) punktā minētās vielas;”